

בבא מציעא מ

עניין: עכברי רשיעי

תלמוד ירושלמי פי"ג ה"ה

אמרין ^ב אילין עכברייא ^א רשיעיא כד חמיין פירי סגין קריין לחבריהון ואכלין עמהון.

רשיי פרשת שמיני ויקרא יא, יט

עינים, וקורין לה טַלְפָּ"א ^א: (יט) החסידה. זו דיה לצנה, לַיְגוּיִנְיָא ^א. ולמה נקרא שמה חסידה, שעושה חסידות עם חצרותיה צמונות

רשיי קידושין מט: ד"ה האיפה

(דף ק"ז). שדייה גדולא דלצנרא ואלו שתי נשים נשאו יצר הרע של חנופה וגסות הרוח כדכתיב ורוח צנפיהם היא גסות הרוח וחנופה נראה צעני דייק ליה מכנפי החסידה שעושה חסידות עם חצרותיה כדאמר צאלו טריפות (חולין סג.): לֵהבא. לצנל:

רבי צדוק הכהן

ישראל קדושים אות ה' (לג)

נקי גם מזו. וגם הנקיים משאר חמדות מכל מקום אין נקיים מחמדת ממון, שיש שממונם חביב עליהם מגופן כמו שאמרו בפסחים כ"ה א', הרי דיש להם חמדה לממון הגם שלא ימולא בזה תאות גופו ואדרכה עוד זייק לו, רק הוא אוהב הממון עצמו על דרך עכברא דשכיב אדינרא. וזהו שורש תאות הרשעים כהני עכברי רשיעי, והוא שורש הנחש שנושך אע"פ שאין לו הנאה כלל, כמו שאמרו בקהלת רבה על פסוק אם ישוך הנחש. ועל כן על ידי זה בא עיקר ההשכחה מהש"י יותר מבכל התאות,

אמרי אמת ליקוטים

בתוד"ה וכי מה איכפת להו לעכברים וטעמייהו דרבנן מפרש בירושלמי הני עכברי רשיעי ניגהו כד חמיין עיבור לא מסתייהו דאכלי אלא קריין לחבריהון דאכלי עמהון, הלא אי בגמ' למה נקרא שמה חסידה שעושה חסידות עם חברותיה, ופירש"י מחלקת מזונותיה, ולמה העכברים שעושים ג"כ כך נקראים רשיעי, ואפשר שהעכבר כאשר יש לו קצת אוכל הוא לבדו ורק כאשר יש לו הרבה קורא ג"כ לחבריו, אבל החסידה עושה חסד עם חברותיה אפילו כשאין לה אלא מעט, עוי"ל כי חסידה זהו עוף, ושכיח שתקח מההפקר אבל העכבר גונב בעיקר מבית ושדה והוה גול.

אדיר במרום לרמח"ל עמי תעד

אחד והוא אדל, שמורה דלות. כי הצדיק בהיותו שולט, נאמר (תהלים לז, כא) וצדיק חונן ונותן, כנ"ל. והדין הפך זה, נקרא עכבור. ותראה שבצדיק תלויה הזכירה, והעכבר הוא ממש המשכח, כמו שפירש בגמרא (הוריות יג.). ותראה שהצדיק אוכל את הראוי לו דוקא, בסוד הלחם [אשר] הוא אוכל. כי אינו נהנה אלא מדבר מתוקן, ומקבל הנאה ממעשיו. אבל העכבר אינו אוכל, אלא מפסיד בלא הנאה. וסוד זה הר המשחית תחת הר המשחה. ועל כן קרויים עכברי רשיעי (ירושלמי כ"מ ג, ה) שהוא ממש הפך ענין הצדיק. והבן היטב זה, כי החסד כששולט בצדיק הוא גורם להיות חונן ונותן. ואם הדין הוא שולט, אז הוא סוד: עכברא דשכיב אדינרי, ואי אפשר לו לגלות האורות בריוח כלל. ומכאן בא

מי השילוח ח"ב

(פ"ג הלכה ה') אילין עכברייא רשיעיא נותנת גם לחבירתה, והעכבר נותן לחבירו מפני שרוצה להפסיד ואם אינו יכול לאכול קורא לחבירו, וכן ראייה ממה שאיתא בהוריות בבלי (י"ג). רבא אמר אפילו גלימי גייצי, היינו שטבעה הוא להזיק ולקלקל אפילו במה שאין להם הנאה, וזה דאיתא שם שסורן רע על עכברים וכפי רש"י ז"ל שם שיצרם רע היינו שרצונם לקלקל.